

Helsemyndighetene vurderer muligheten for sentral registrering av tannhelsesdata:

Er journalen egnet som datagrunnlag?

Det kan gå mot opprettelse av et nasjonalt register for tannhelsesdata. I første omgang skal det undersøkes om tannlegenes journalopplysninger er egnet i denne sammenheng. Nasjonalt folkehelseinstitutt går i gang med en pilotundersøkelse i disse dager.

Bakgrunnen er at helsemyndighetene ønsker en bedre oversikt og statistikk over den voksne befolkningens tannhelse og bruk av tannhelsetjenester. Derfor rettes oppmerksomheten mot privatpraktiserende allmenntannleger og offentlige tannklinikker og deres journaler i disse dager. Tanken er at elektroniske pasientjournaler inneholder viktige og lett tilgjengelige opplysninger om tannbehandling og bruk av tannhelsetjenester, som er det vi er ute etter i pilotundersøkelsen. Myndighetenes mål på sikt er å få pålitelige data for å kunne sette i verk riktige forebyggende tiltak, og for å kunne planlegge dimensjoneringen av helsetjenestene fremover. Dessuten vil et nasjonalt tannhelseregister gi nye muligheter til forskning på tannhelse. Et nasjonalt register vil kunne gi myndighetene et grunnlag for å identifisere risikogrupper og -områder, og gi informasjon om behovet for tiltak og tjenester. Dette grunnlaget mangler i dag når det gjelder tannhelse, mens man langt på vei har det når det gjelder befolkningens øvrige helse.

– Både Sverige og Danmark har langt bedre grunnlag for tannhelsestatistikk enn det vi har her i landet. Norske helsemyndigheter ønsker nå et bedre grunnlag for å planlegge og der nest gi befolkningen gode og riktige tannhelsetjenester. Derfor har vi fått i oppdrag å gjennomføre denne pilotundersøkelsen, som skal avdekke om journalopplysningene er egnet som datagrunnlag, sier prosjektkoordinator

Anna Månsson Biehl (t.v.) og Rasa Skudutyte-Rysstad i Folkehelseinstituttet er klare til å undersøke egenskapene ved dataene i tannlegenes elektroniske pasientjournaler.

Anna Månsson Biehl og tannlege, PhD Rasa Skudutyte-Rysstad i Utredningsprosjekt – Nasjonalt tannhelseregister ved Folkehelseinstituttet.

– I første omgang har Folkehelseinstituttet fått i oppdrag å utrede muligheten for en sentral registrering av tannhelsesdata fra elektroniske pasientjournaler, forklarer Biehl og sier videre:

– Pilotundersøkelsen vil foreta en metodisk analyse av utvalgte variabler fra elektroniske pasientjournalssystemer. Vi vil helt enkelt samle inn et sett med diagnose- og behandlingsvariabler fra tannlegenes elektroniske pasientjournaler for å vurdere om de er egnet til å inngå som datagrunnlag i et fremtidig nasjonalt tannhelseregister. Alle opplysningene vil være anonymisert, så hverken tannlege eller pasient skal kunne identifiseres. Det eneste vi er ute etter er egenskapene til dataene som finnes i journalssystemene. Derfor er det blant annet viktig for oss at vi får med oss tannleger som bruker både Opus og Nextsys, som er de journal-

systemene som det vil være mulig å koble opp mot Norsk Helsenett.

– Hvor stort skal utvalget være?

– Vi trenger ikke så mange deltakere i denne undersøkelsen, som ikke stiller krav til representativitet. Vi skal ikke si noe om folks tannhelse ut fra det vi undersøker nå. Vi skal bare avdekke om dataene er egnet med tanke på det myndighetene planlegger å utvikle videre.

– Hvem tenker dere å henvende dere til, og hvordan vil disse få beskjed?

– Vi vil henvende oss til tannleger over hele landet, og først og fremst per brev, muligens oppfulgt av telefonhenvendelser.

– Hvordan skal uthenting av data foregå?

– De som deltar får en programvare som automatisk trekker ut de aktuelle anonymiserte opplysningene fra pasientjournalene. Opplysningene sendes så til Folkehelseinstituttet. Det kreves ikke noe for- eller etterarbeid fra tannlegenes side, og operasjonen er ikke på noen måte tidkrevende.

Rasa Skudutyte-Rysstad og Anna Månsson Biehl håper tannlegene som får henvendelsen vil synes at det er interessant å være med i den første delen av dette arbeidet, som på sikt er ment å bli et godt redskap for myndighetene som vil gi befolkningen riktig tilpassede tannhelsetjenester. De understreker samtidig at det ikke ligger noen som helst form for kontrollvirksomhet i det som nå skal gjennomføres.

– Vi ønsker bare et mest mulig realistisk bilde av hva som finnes i de elektroniske pasientjournalene. Vår oppgave er å si noe om hvorvidt dataene kan brukes i et fremtidig nasjonalt tannhelseregister, eller om myndighetene eventuelt må se seg om etter en annen måte å samle inn slike data på. Vi vil også gjerne legge til at det ikke skal samles inn opplysninger om økonomi og hva pasientene betaler for tannhelsetjenester. Slike opplysninger

vil heller ikke være sentrale i et fremtidig tannhelseregister, når den tiden kommer. Det er befolkningens tannhelse og bruk av tannhelsetjenester dette dreier seg om, avslutter Biehl og Skudutyte-Rysstad.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi